

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

827

Vragen van het lid **Kröger** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Klimaat en Groene Groei over *het bericht «BBB geeft signaal aan provincies en is tegen windmolens op het land: «Wij gaan tot het gaatje»»* (ingezonden 2 oktober 2024).

Antwoord van Minister **Hermans** (Klimaat en Groene Groei) (ontvangen 16 december 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «BBB geeft signaal aan provincies en is tegen windmolens op het land: «Wij gaan tot het gaatje»»?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met het artikel.

Vraag 2

Wat vindt u van de uitspraak van het lid Vermeer (BBB) dat er in het regeerakkoord staat dat er geen windturbines bij komen op land?

Antwoord 2

In het regeerprogramma zijn geen afspraken gemaakt om te stoppen met wind op land. Er zijn wel afspraken gemaakt die betrekking hebben op windturbines op land. Zo is afgesproken dat windturbines zoveel mogelijk op zee worden gerealiseerd en dat in nieuw te bestemmen gebieden woningbouw voorrang heeft op windturbines.

Wind op land blijft daarnaast noodzakelijk voor het versterken van de energiezekerheid en -onafhankelijkheid van Nederland, zoals benadrukt in de Energienota 2024. Daarnaast is het nodig voor het behalen van onze nationale klimaatdoelen, zoals vastgelegd in de Klimaatwet, en de Europese klimaat- en energiedoelen voor 2030. Hoewel het kabinet prioriteit geeft aan wind op zee, is de ruimte ook daar beperkt. Verdere uitbreiding van wind op zee vereist concessies in de beschikbare ruimte voor andere activiteiten, zoals visserij en defensie. Bovendien leidt de opwekking van windenergie op zee

¹ Algemeen Dagblad, 27 september 2024, «BBB geeft signaal aan provincies en is tegen windmolens op het land: «Wij gaan tot het gaatje»». (www.ad.nl/politiek/bbb-geeft-signaal-aan-provincies-en-is-tegen-windmolens-op-het-land-wij-gaan-tot-het-gaatje-a07a6db8/)

tot meer hoogspanningsmasten op land, wat een maatschappelijke en ruimtelijke uitdaging vormt en gevolgen heeft voor woningbouwmogelijkheden.

Vraag 3

Hoe verhouden de uitspraken van het lid Vermeer zich volgens u tot de passage uit het regeerprogramma dat het kabinet het aanbod van energie gaat diversifiëren door kosteneffectief verschillende energiebronnen te stimuleren (zon, wind, aardgas, geothermie, kernenergie, etc.) en de passage dat windmolens zoveel mogelijk op zee komen, in plaats van op land?

Antwoord 3

De inzet op diversificatie van het energieaanbod is nog steeds een prioriteit van het kabinet. Hierbij blijft ook altijd de noodzaak bestaan om per energiebron en toepassing de verschillende publieke belangen af te blijven wegen. Deze afweging maakt het kabinet bij windenergie op de manier zoals in de beantwoording van vraag 2 is toegelicht.

Vraag 4 en 5

Kunt u bevestigen dat het hele kabinet achter bovenstaande citaten uit het regeerakkoord staat, en dat dit dus betekent dat ook wind-op-landprojecten de komende jaren door het kabinet gestimuleerd zullen blijven worden? Hoe verhouden de uitspraken van het lid Vermeer zich volgens u tot het Nationaal Plan Energiesysteem, waarin wordt uitgegaan van een flinke toename van wind op land de komende jaren?

Antwoord 4 en 5

In het regeerakkoord is als doel vastgesteld om de energieonafhankelijkheid te vergroten en duurzame energieproductie te stimuleren, met oog voor een veilige en gezonde leefomgeving en een weerbaar energiesysteem. Ook wordt gestreefd naar een significante vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, conform de doelstellingen van het Parijsakkoord en zoals vastgelegd in de Europese en Nationale Klimaatwet. Zoals eerder aangegeven in de beantwoording van vraag 2, is wind op land noodzakelijk om de doelstellingen voor CO₂-reductie en energieonafhankelijkheid te behalen. Het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) zet, gezien de onzekerheid van de vraagontwikkeling en mogelijke sterke groei van de elektriciteitsvraag, in op het nu maximaal haalbaar opschalen van het energieaanbod en de infrastructuur, binnen de geldende randvoorwaarden voor ruimtelijke inpassing en ecologische impact. De uitrol van wind op zee is al vertraagd ten opzichte van het in het NPE geschetste pad. Daarnaast zijn de richtwaarden voor wind op land in het NPE, ook met de huidige projecten die al gepland zijn én de vervanging van bestaande windturbines op land, uitdagend om te behalen. Wind op land is dus noodzakelijk om voldoende CO₂-vrij elektriciteitsaanbod te kunnen realiseren.

Vraag 6

Staat het kabinet voor de handtekening onder het klimaatakkoord en de uitvoering van de Regionale Energie Strategieën?

Antwoord 6

Zie beantwoording vraag 7.

Vraag 7

Uit zowel de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) 2023 als de RES-monitor 2023 bleek het doel voor hernieuwbare energie en elektriciteit lastig haalbaar omdat de ontwikkeling van hernieuwbare elektriciteitsproductie de afgelopen jaar is gestagneerd, hoe gaat u de bouw van windturbines versnellen om de doelen te halen?

Antwoord 7

Ja, het kabinet staat achter het Klimaatakkoord en de uitvoering van de Regionale Energie Strategieën (RES). In het regeerprogramma heeft het kabinet zich verschillende doelen gesteld, waaronder het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen, in lijn met de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs en zoals vastgelegd in de Europese en Nationale Klimaatwet. Met

de RES 1.0 hebben gemeenten, waterschappen en provincies in de regio plannen opgesteld om concreet invulling te geven aan het Klimaatakkoord. Het kabinet vindt het belangrijk dat er voldoende ruimte is om lokaal energie op te wekken in Nederland. De RES-foto en de RES-monitor laten zien dat het RES doel van 35 TWh bereikt kan worden. Het opgetelde totale bod vanuit de regio's van 55 TWh voor 2030 is echter buiten bereik. De pijplijn voor opwekprojecten stopt, waardoor de ambities uit het NPE niet kunnen worden waargemaakt.

Daarover ben ik blijvend in gesprek met medeoverheden, bijvoorbeeld via het Nationaal Programma RES. Er zijn versnellingsmogelijkheden voor regio's zoals de Renewable Energy Directive (RED) III; enkele RES regio's hebben aangegeven hier interesse in te hebben. Binnen de RED III kunnen versnellingsgebieden worden aangewezen waar procedures voor duurzame energieprojecten versneld kunnen worden uitgevoerd.

Vraag 8

In het regeerprogramma staat dat u netcongestie gaat aanpakken en dat er aanvullende maatregelen getroffen worden als de klimaatdoelen niet worden gehaald. Deelt u de mening dat ook wind op land hiervoor een belangrijk onderdeel is?

Antwoord

Windenergie kan een rol spelen in het slimmer en efficiënter benutten van ons elektriciteitsnet, afhankelijk van de specifieke lokale omstandigheden. Windturbines hebben een complementair opwekprofiel ten opzichte van zonne-energie. Het opwekprofiel van windenergie op land sluit goed aan bij de energievraag, zowel gedurende de dag als in verschillende seizoenen. Hierdoor kunnen windturbines in bepaalde situaties bijdragen aan een betere verdeling van de ruimte op het elektriciteitsnet en zelfs helpen om congestie te verlichten, wat mogelijk ruimte creëert in gebieden met netcongestie voor andere ontwikkelingen, zoals woningbouw.

Door windturbines strategisch te plaatsen, bijvoorbeeld nabij bedrijventerreinen, kan vraag en aanbod van energie nog effectiever op elkaar worden afgestemd. Dit draagt niet alleen bij aan het verminderen van netcongestie, maar biedt ook kansen voor de ontwikkeling van lokale (semi-autonome) energiesystemen en energiehubs. Dit vereist echter een zorgvuldige afweging van technische, ruimtelijke en maatschappelijke factoren.